

IZ VSEGA SVETA čujemo tvaranja o pomanjkanju in ikoti. Tu pa naš agrikulturni oddelek uničuje na tisoče ton krompirja, da mu cene ne bi preniko padle. Ta krompir seveda plača ljudstvo, kajti farmarji dobe zanj primerno ceno. Nato ga vseči delavci polijejo s petrolejem, da se bi ga kdo ne polasti.

Male dežele za več sodelovanja med "veliko četvorico"

Moskva zagotavlja, da je iskreno za mir in kooperacijo. — Češka vlada proti snovanju zvez, ki bi vodile v nove vojne katastrofe

Male dežele v Evropi so v sedanjem stanju skorob brez vpliva. Sicer vse velike trešije za svoja zaščitna vrednosti v komunistično žrelo!

Državni tajnik Marshall je s svojimi svetovalci spoznal, da bodo i. Zed. države prišle na rok propadlo, namev v še večjo inflacijo in zadolžitve kot jih že imamo, torej ne kaže, da bi posojevali vsaki deželi posebej in vsako zase "reševali" pred "komunizmom". Zato priporoča, naj se organizirajo in potem bomo tu preudarili, v koliko in komu naj največ pomagamo.

Kako se izmotati iz krize?

Glavna skrb državnikov teh odločujočih velesil je, kako oteči svet pred polomom. V Italiji lahko pride vsak čas. Isto v Franciji. Italijanska lira in francoski frank sta že sedaj nič drugog kot "inflacijski" denar. Kmetje mu ne zaupajo in svoje pridelke raje skrivajo kot da bi jih prodajali za nivredne lire in francske. Ali pa zahtevajo tolikšne gorne, da je le imovitam ljudem možno udobno živeti ter dobro jesti.

Tudi večina malih dežel ima problem z inflacijo. Med njimi posebno Poljska, včas strigom regulacijam ter ostrom kaznim proti spekulantom.

Letošnja letina v mnogih deželah bo dosegla predvajne visine. Vzrok je silno neugodno vreme, ki je prizadelo že od začetka zime Anglijo in pa razne dežele na kontinentu Evrope. Pridelok bo marsikje komaj 60 odstotkov v primeri s predvajno količino. Vrh tega je vsa produkcija manjša, kajti tovarne, ceste, mostove, železnice, rudnikitek. Je treba vse popraviti in spraviti v red, kar vzame časa.

Nobena teh dežel pa nima denarja, da si bi v tujini kupila gnojil za svoje njive, strojev in živež.

Torej so odvisne od posojil. Anglia ga je lani dobila v Washingtonu v vsoti tri in pol milijarde, a ga je domačega z nakupi že porabila. Francija je dobila nekaj nad \$100,000,000, kar je tudi že pošlo. Sedaj si prizadeva, da bi dobila za več sto milijonov nadaljnega kredita.

Italija se muči, da ji bi Washington z dolarji še bolj pomagal in bo prejkone uspel, ker nas strasi — češ, pomagajte, ali pa

Združevanje evropskih dežel pod ameriško ekonomsko zaščito

Ko je predsednik Truman oznanil svojo "doktrino" za boj proti komunizmu vsepotovod, je omenil samo Grčijo in Turčijo, ki sta potrebeni naše podpore "pred-komunistično agresivnostjo". In kongresu pa je predlagal, naj mu v ta namen odobri vsoto \$400,000,000 "za začetek".

V državnem departmentu in pa komentari kot je Walter Lippmann, so kmalu uvideli, da se Trumanova "doktrina" ne bo obnesla. Vsa Evropa in Azija je v krizi in problem je torej kontinentalen ne pa le kake posamezne dežele.

To je priznal tudi naš državni tajnik Marshall, ki je evropske dežele pozval, naj se zedinijo za skupno ekonomsko akcijo in svoj načrt predloži Zed. državam za materialno podporo.

Slično je pred nekaj meseci Evropi svetoval Winston Churchill, toda on je ob enem poudaril, da naj bo zveza evropskih dežel brez Rusije. Kar je on s tem misil, je, da se naj ustanovi proti Rusiji. Državni tajnik Marshall Rusije v svojem nasvetu ni omenil.

Angleški vrnjanji minister Bevin in francoski vrnjanji minister Bidault sta se takoj odzvala in se sporazumela, da sta za zvezo evropskih narodov toda ne tako, da se je bi osnovalo proti Rusiji. Zato sta vladu v Moskvi povabilo, naj pošlje na sestanek z njima vrnjanega ministra Molotova, da se skupno domeničijo za ekonomsko rekonstrukcijo Evrope.

Ameriški ekonomi menijo, da bi morala naša dežela trošiti za gospodarsko obnovo Evrope okrog šest milijard na leto skozi dobo petih ali šestih let. Toda ako bi Rusija hotela biti izraven mnogi dvomijo, da bi naš kongres dovolil kakšno pomoč. Ako Trumanova doktrina sploh še kaj pomeni, potem je naloga te dežele nadaljevati ideološčno in ekonomsko vojno s Sovjetsko unijo ter njenimi "satelitkami".

Reakcionarji v kongresu in izven njega so zoper ekonomsko pomoč vsaki akciji, aka je Rusija v nji. So pa za podporo takozvanemu protisovjetskemu bloku, da se ga ustanovi.

Glavna točka take protisovjetske zveze naj bi bila Francija in Anglija. Toda Bevin je že dostikrat naglasil, da on ni za tako zvezo in Bidault je dejal, da ne bo orodje nobene tuje silo.

Vendar pa je včil tem trdiljam v teknu močna akcija za zgraditev takozvanega zapadnega bloka, ki bi imel Zed. države na svoji strani.

Glede ekonomike rekonstrukcije Evrope nekateri ameriški politiki priporočajo, naj bi bila glavna točka močno industrializirano nemško Porurje in sploh vsa tista Nemčija, ki je v anglo-ameriški coni.

Ker pa je problem eden, bi bilo napačno obnavljati evropsko gospodarstvo s stališča priprav na novo vojno. Evropa potrebuje obnove in pa MIR, kot ga potrebuje ves ostali svet. Vsaka drugačna taktika bi bila krivična evropskim in vsem drugim deželam.

Pravilnosti predlog poražen

Pododek Združenih narodov v Lake Successu, N. Y., je pretekli mesec razpravljal o namenih tisk. Ruski delegat J. M. Lomakin je predlagal, da je treba najprej razkriti aktivnosti fašistov in vojnih podpihovcev. Njegov predlog je bil severa poražen, kajti vse, kar ruski zastopniki predlagajo, delegati

zapadnih sil odbijajo, menda samo zato, ker so za "sodelovanje".

Združevanje je med ameriškimi delavskimi unijami redel dogodek. A nedavno so vendar uspela pogajanja za združenje unij avtih delavcev ter unije delavcev v tovarnah poljedeljskih strojev. Obe spadati v CIO in obe sta tekmovala druga z drugo ter si "kradle" člane. Uni-

ja avtih delavcev (UAW) namreč trdi, da so poljedelski stroji motorizirana vozila, torej enako kakor avti in troki — pa se bi moralno obojo smatrati za eno stroko. Philip Murray je obe unije pripravil v pobotanje. Nečak bo to le pomagalo, a do kakre resne solidarnosti med ameriškimi unijami je še daleč.

Protiunijski zakon delavstvu silno drag nauk

Cim je predsednik Truman vetril takozvani "Taft-Hartley Labor Bill", je poslanska zbornica to protiunijski in protidelavsko postavo znova sprejela, oziroma jo je odobrila znoča v več kot dvetretinjsko včino.

V senatu je bila opozicija v prid Trumanovemu vetu večja in se je vleka zdržema 28 ur ne da bi prišlo do glasovanja. Zato je prišel v senatu Trumnov veto minuli pondeljek znova na vrsto. In seveda, velika večina je bila za odobritev te postave. Ako se izreče proti vetu v obeh zbornicah dvetretinjska večina, postane predloga zakon včil predsednikovemu ugovoru.

To je ena najreakcionarnejših postav, kar jih je še bilo kdaj s toliko večino sprejetih v poslanski in senatni zbornici.

American Federation of Labor je v času, ko je bila predloga še v razpravi, potrošila v oglašanju proti nji poldrug milijon dolarjev. In enako so se trudile unije CIO. Ob organizacijista trošile za oglašev proti Taftovi-Hartleyjevi predlogi stotisoč dolarjev, največ seveda v tisku velekapitala.

Na drugi strani je Taft-Hartleyjevo predlogo oglašala zveza industrialcev ter trgovska komora. In sploh so agitirali znoča vse, ki so zoper organizirano delavstvo.

Po Trumanovem vetriranju so se mnogi voditelji unij vprašali, kako to, da si je poslanska zbornica upala predloga znova sprejeti s toliko večino? In pa, kako to, da imajo unije tudi v seču tako malo prijateljev.

"Mar se poslanici in senatorji ne boje delavskih glasov?" In

volutve bodo prihodnje leto. Očividno je, da se jih ne boje.

V unijah AFL, v CIO, v železničarskih brtovčinah ter v raznih neodvisnih unijah je nad petnajst milijonov delavcev.

Skupno z ženami unijskih delavcev ter z odraslimi otroci, ki imajo volilno pravico, pomeni to nad trideset milijonov volilcev.

Ta masa ljudi z volilno pravico odločuje, kdo naj bo kongresnik ali senator, kdo naj bo govor na industrialnih državah in kdo predsednik zvezne republike.

Ker pa — kot socialisti uči od vsega početka, ameriške unije greše v tem, da so aktivne samo na industrialnem polju, na političnem pa podpirajo kapitalistični stranki — je pač tako kakor je. In kandidati obeh strank to vedo. Zadostuje jim,

Sele kadar bo ameriško delavstvo spoznalo, da mu 'skebanje' na političnem polju škoduje bolj kot škoduje skebi v stavkah, pa bo drugače.

Kapital Anglije in Zed. držav pritiska proti socializaciji

Vlade v takožvani sovjetski sferi imajo veliko sporov vsled vprašanj, koliko naj dobe angleški, ameriški ter francoski "investitorji" odiskodnine za socializirane rudnike, železnice ter tovarne.

N. pr. Čehoslovaška je socializirala že nad 60 odstotkov svoje industrije. Kar je je bilo v nemški posesti, jo je bilo lahko zapleniti. A drugače je z ono, ki je bila posest anglo-ameriškega kapitala.

Anglija je poslala v Prago posebno komisijo, z nalogo, da naj dobi za obrate, ki so bili angleški posest, primočno "odiskodnino". Čehi pa se branijo plačati popolno vrednost in se opirajo pri tem na tehnične razlage. Prvič, čim je Hitler podprjal Čehoslovaško, so med vojno angleške ter ameriške investicije v odnajevi okupiranih deželih prenehale biti posest prejšnjih lastnikov. Ali pa — kot se je dogodilo v nekaterih slučajih, so jih "prodali" Hitlerju in se zadovoljili z vstopom kolikor so jih že nemški agenti ponudili za rudnike, tovarne, za stavbe itd.

Torej — ko je bila Nemčija premagana, mar so tiste posesti prišle nazaj v last onih, ki so jih Hitlerju "prostovoljno" prepustili?

Za angleške in ameriške investorce, ki so imeli v staro Čehoslovaško precej kapitala, sta se potegnili ameriška in angleška vlada in v Pragi jim je veliko na tem, da se to vprašanje reši tako, da te tri države ostanejo v prijateljstvu.

Minul teden je čehoslovaška komisija v Pragi povedala angleškim in ameriškim zastopnikom, da neko drugo neprjetno stran, ki dokazuje, kako kremerski je kapitalistični sistem. Ko so se naciji polstali vlade na Češkem, so vsele oziroma zaplenili mnogo obrotov. Posebno vse one, ki so jih lastovali angleški, ameriški in francoski investorji.

Ko pa je začela Nemčija vojno izgubljati, so nemški bankirji in industrialci na Češkem začeli "prodajati" pod roko svoje imovino Anglešem in Američanom, da je bila na ta način "legalno" prepisana novim posestnikom. Nemci so s tem dobili dobra valuta, angleški in ameriški prekupeci pa dobre rudnike in tovarne.

Ceška vlada je tiste kupčije smatrala za prevaro in zato se sedaj brani plačati "odiskodnino". Enake težave imajo jugoslovanska, rumunska ter ogrska vlada.

ja avtih delavcev (UAW) namreč trdi, da so poljedelski stroji motorizirana vozila, torej enako kakor avti in troki — pa se bi moralno obojo smatrati za eno stroko. Philip Murray je obe unije pripravil v pobotanje. Nečak bo to le pomagalo, a do kakre resne solidarnosti med ameriškimi unijami je še daleč.

KOMENTARJI

Zbirka in presoja urednik

pa se le vračamo v "normalne razmere".

V Parizu so zborovali zastopniki socialistov iz petnajstih evropskih dežel. Poročilo z dne 22. junija (poslano v New York Tribune) iz Grčije. Prišlo jih je na tisoč. Povprečno so po 40 funtov težki. V vsakem je kakre tiskovne olja, sir, prezervativi in mesnine in razne grške začimbe. Carinski urad pravi, da razen olja je meso in sir v teh paketih zelo slabe kvalitete, toda ljudje, ki so jih poslali, so si s tem veliko pritrigli. Omenjeni urad je o teh pošiljavah molčal dokler nista trgovski in pa državni departement preiskala, čemu ta "invazija" zavojev iz Grčije. Sedaj tolmačijo, da so "komunisti" med ljudstvom (v Grčiji) raztrošili govorico, da je tu lakota, da je nam pridek uničila ostra zima, suša in nato pa mrz v povodnji. Naj bo resnica že takia ali tako v teh "govoricah" — čudno je vzhic temu, kako je mogoče iz tako "obupane", izstradane, v civilni vojni zapletene Grčije pošiljati sem toliko olja in drugih stvari — ne za denar temveč nam v pomoc... In iz Italije so pričeli prihajati slični paketi... Morda

(Konec na 5. strani.)

V AGITACIJI ZA PROLETARCA NE SME BITI ZA NIKOGAR POČITNIC

V koloni upravnice v tej številki na tretji strani bi lahko bilo več imen, a vzrok, da jih ni, so "počitnice". "Proletarec" ima veliko prijateljev in seznam njegovih zastopnikov v naselbinah širom dežele je velik. Ampak mnogi so le redkokdaj omenjeni. Kajti v koloni "Naše aktivnosti" so beleženi le tisti, ki se trudijo pomagati listu z novimi naročninami, z izviranjem poteklih naročnin, z razpečavanjem koledarja i. t. d.

Vsi, ki to delo vrše, si morajo odtrgavati svoj čas od drugih poslov. Ali pa bi namesto na agitacijo lahko šli v zabavisko, ali si preganjali čas z igranjem, ali pa poslušali radio; ali pa delali "okrog hiše" — tisti namreč, ki jih imajo.

V poletju se naši dohodki navadno znižajo — radi "počitnic" seveda, a naši izdatki so enaki tudi v teh mesecih, namreč tako ni novih podražitev.

Joško Ovenc pravi v tej številki, da kot razvidno iz kolone Anne Beniger, je odziv zelo zadovoljiv. To je res, ni pa zadosten za kritike izdatkov. In obveznosti tiskarni značajo nad tisočak. Klub št. 1 JSZ bo prispeval v tiskovni sklad s pomočjo svoje priredebitve, v kateri so sodelovali clevelandski "Zarjani", nad \$400, kar bo precej pomagalo. Iz zadnjega izkaza v tiskovni sklad je razvidno, da je bila ta pomoč listu ena najvažnejših, oziroma glavna za kritike primanjkljaja. Te vrste akcije se mora v interesu obstoja tega lista nadaljevati.

Zelo posnemanja vredno je prispevati določene vsote z namenom, da zanje začnemo pošiljati list raznim rojakom

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DLAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Indija Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE
NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$8.00; za pol leta \$1.50;
za četr leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpoznejno do pondeljka
popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co.
Inc. Established 1906.

Editor Frank Zaitz

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$8.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864Kaj naj bo merilo za zvestobo deželi
v kateri živiš in delaš zanjo?

Naša vlada ima nad dva milijona uslužencev. Sklep konresa je, da se mora vse zaslišati po detektivih FBI, ki morajo dognati, da li so lojalni tej deželi. Namreč ali so protikomunisti, ali komunisti, ali "sopotniki".

Točnega merila, po katerem se bi lahko razsojalo, kaj je kdo in kaj ne, ni.

Kajti cim si zoper obstoječi red, si "rdečkar". Ako rečeš dobro besed o Sovjetski zvezi, brž si označen za naivneža, ako nisi komunist, ali pa za "prefričanega komunista", ali pa za sanjavega, zapeljanega "sopotnika".

To preiskovanje dveh milijonov ljudi bo baje stalo mnogo milijonov dolarjev. In agenti FBI se bodo gotovo potrudili, da bodo izvedeli vse o vsakega vladnega uslužbenca, in skrbeli, da jih njihovi predstojniki ne bodo dolžili za površeže pri raziskovanju.

Marsikdo, ki je bil pri kaki "sopotniški" organizaciji, je že bil odslovljen. In nekaterim je šla zelo trda priti v vladno službo, čeprav jih je v nje imenoval predsednik Truman, kateremu ne more nihče očitati, da je "sopotnik". Ljudi v višje vladne službe on nominira, a predno morejo pričeti z delom, jih mora odobriti zvezni senat.

Naš kongres menda ni bil še nikoli tako reakcionaren kakor je sedaj, in gonja proti naprednjakom tudi še nikoli večja kot v minih par letih, z izjemom v dobi vojne histerije ob koncu in po končani prvi svetovni vojni.

Takrat so morali dati mnogi radikalci življenje za svoje prečičanje, socialisti so morali iz poslanskih in občinskih zbornic in stari, konservativni socialist kongresnik Victor L. Berger je bil dvakrat pahnjen iz kongresa.

In današnji unijski voditelji se bi lahko spomnili unijskega borce Eugene V. Debsa, ki je moral v jeo prvič radi svojih aktivnosti za unijo in v drugič zaradi delovanja proti vojni.

Tu pa tam odkrijejo v Zed. državah in v Kanadi koga, ki je agent sovjetske špijonske službe. Pa je v časopisu nič koliko vpitja radi tega, vlcic temu, da vsi taki pisuni vedo, da ima tudi naša vlad takozvan "inteligencno službo" in da trosi zanjo milijone na leto. Razprezna je po vsem svetu.

Torej kaj bo merilo za lojalnost? V sumnjo nezvestobe te spravlja že to, če nisi bil rojen v tej deželi. A bil si vendar lojal vsa leto zanjo toliko, da si v nji garal in gradil — čestokrat bil pred izkorisčevalci nezavarovan v vsakem oziru. Solati si se moral sam na svoje stroške. Torej ni imela država s tabo niknih izdatkov.

A cim si se organiziral, šel v stavko, ali deloval za unijo — že si bil rdečkar, prekučuh in "nezaželen element". Tako je bilo nekoč. In v take razmere ameriški "nacionalizem" — ali pravilnejše, kapitalizem pod znamko amerikanizma, znova tiči.

Ali je sodelovanje za vzajemnost
med USSR in USA mogoče?

Kamorkoli pogledaš — bodisi v Hearstov, v McCormickov ali v katerikoli drugi ameriški monopolistični tisk, povsod vidiš eno in isto: gonjo zoper "rdečkarje". Napade na unije, neglede kako so konservativne. Napade na "levičarske kroge" v Franciji, v Italiji, na Grškem itd.

In vsega tega seveda naj bi bila Rusija kriva.

Moskva se je takih preprirov priljivo dolgo ogibal. A je končno na Trumanovo doktrino začela odgovarjati zares inognjevit, kar kajpaže že itak napete odnošaje med "vzhodom" in "zapadom" še bolj poostruje.

Boj med Washingtonom in Moskvo je za enkrat le "ideološčna" in ekonomski vojna. A obe deželi se pripravljati v tej atmosferi na spopad — kajti Truman in Stalin, Marshall in Molotov, Attlee in Bevin — vsi ti vedo, da hudournik nihune politike vodi neizogibno v vojno, razen če ga pravocasno ne zajeze.

Bivši podpredsednik naše republike, Henry Wallace, smatra, da je novo vojno katastrofo še mogoče preprečiti, ako bomo opreni in pametni. In njegovo mnenje je, da v vojno katastrofo potiskamo mi veliko bolj kot pri Moskva. Kajti Sovjetski unija je ogromno trpeča in nima vzroka tičati v spopad z Zed. državami.

O tem je v Chicagu nedavno predaval sovjetski veleposlanik pri ameriški vladni, Nikolaj V. Novikov. Angleščine se je naučil šele od kar je bil to službo — v dobrih dveh letih. Rekel pa je, da je pripravljen predavati le, ako ga po končanem govoru ne bodo mučili z vprašanji ne iz avdijence in ne časniki poročevalci.

To mu je bilo ugodeno.

Novikov je izvajal, da v Sovjetski uniji ni "vojnih hujščev" (war mongers), ne drugih takih krogov, ki bi tičali v nov vojni konflikt.

Smatra pa, da "jih je nekaj" v naši deželi. Dejal je — njim ni za mir, ne za blagostanje ljudskih množic, oni zasledujejo le svoje posebne interese. Ugotavlja, da so protidemokratični in protiiliudi — sploh da kot Hitlerja še nismo porazili.

V svojem predavanju je trdil, da Sovj. unija ne samo želi temveč tudi potrebuje miru. In pa da je kooperacija med našo deželo in Rusijo mogoča ter priporočljiva nam in vsemu svetu v korist.

Sicer niso vši Novikovega mnenja. Socialistični teoretički so

Vojni ibog Murs se radije bodičnosti...

VELIK ORGANIZACIJI ZDRAUŽENIH NARODOV ni še nobenega izgleda, da smo z vojnimi dokončali; kajti ako bl. čemu potem toliko oboroževanja? Mi bomo v bodočem fiskalnem letu potrošili za armočno nat pet milijard dolarjev. In vse to — kot so se glasile izjave v kongresu, vse strahu pred rusko agresivnostjo. Slabo, silno slabo izgleda za mir.

SANS o zunanjji politiki
vlade Zedinjenih držav

Naša dežela je vsled mogočne industrije, finančne in vojne silje sedaj prvenstvena na svetu. Zato ima vsaka njena kretnja v odnosajih med narodi velikanski pomen. V tej svoji silni vlogi lahko svetu pomaga v miru — lahko pa ga tudi zavozi v novo vojno.

SANSAVIZJAVA

O tem — naravno — je razpravljala tudi konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija:

"Druga konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta, zasedajoča 30. in 31. maja 1947 v Clevelandu, Ohio, opazuje z velikim obžalovanjem in resno zaskrbljenostjo, kako se zunanjja politika Zed. držav bolj in bolj oddaljuje od smerne, katere je začrtal pokojni veliki predsednik Franklin Delano Roosevelt in z katere je našel vneto podporo ogromne večine vladne sledede resolucija

PRIPOVEDNI DEL

WANDA WASILEWSKA:

Iz ljubezni

(Nadaljevanje.)

Sonja ni ničesar opazila, ničesar sumila. Cez nekaj dni se je povsem umiril. Ne bo spoznala, ne more spoznati. Od prejšnjega človeka v njem ni ostalo nič več. Zdaj je čisto drugi, in če bi celo Marija...

Kakšna neumna in smešna misel, da bi ga Marija ne mogla spoznati! Sonja mu je bila vendar samo znanka. Le kako bi ji moglo priti na misel, da je ta, od nog do glave zaviti ranjenec človek, ki ga je poznala, veseli inženir Černov?

Toda danes ga je sestra, ko mu je dajala zdravila, naenkrat vprašala: "Pred vojno ste bili inženir?" Otrdel je od glave do nog. Da le ne bi zadrgel. Nikakor se ne sme zmeti. Gledal je v strop in brezbrizno odgovril:

"Inženir? Zakaj? Ne... Jaz sem v vojski..."

Ni vztrajala. Kaj je bilo to? Slučaj? Sum? Ni je gledal, dokler ni odšla od njegove postelje. Delal se je, kot da je ne vidi, kadar se je pojavila v sobi. A na skrivaj je gledal za njo, jo spremljal z nezaupnim in vprašajočim pogledom, opazoval vsak njen gib.

Ranjenci so pisali pisma. Ustavila se je pri postelji Černova. "Mogoče želite napisati pismo?" Začudil se je: "Pismo? Ne, ni potrebno. Komu naj pišem?"

"Mogoče čaka kdo na vase pismo," je rekla z mirnim glasom.

Kaj je bilo to? Tipanje? Pst? Poziv?

"Od mene nihče ne pričakuje psem," je odrezal.

"Tega ni nikoli mogoče vedeti, nikoli ni mogoče vedeti," je rekla pomembno.

"Ne motite me, prosim, utrujen sem," je nevljudno izbruhnil. Nasmehnila se je in odšla.

Dva dni pozneje je bilo vse kot po navadi. On jo je od daleč pozorno opazoval in se delal, kot da spi, kadar se je približala. Napet in pozoren je čakal, kaj bo. Ona mu daje zdravila z čičko — sprva je hotel vzeti sam, a roka se mu je stresla, zdravilo se je zlilo po odejih in odtlej mu ga ona vlija v usta.

Vliva in gorovi z navadnim, mirnim glasom, v katerem pa se zdi, skriva senčica posmeha: "Spite, Andrej Grigorjevič..." To je njegovo novo ime. Zajak ga Kozlova izgovarja s takšnim povdankom, kot da ga hoče podertati...

Zdravila so grena, neprijetna. Grigorij jih glasno pozira. Kadar jih hoče tih, se mu grlo skrči in to se mu zdi tako močno neumno. Sonja ga pozorno gleda. Od blizu mu gleda v obraz, Grigorij pa povleče za odejino si ga pokrije prav do nosu. Sestra tiko odide. Izza roba odejeji sledi vprašajoči pogled.

Ne, to se mu je le dozdevalo. In spet je ona dežurna. Grigori...

Domišljal si je, da ga je še mogče prepoznati. Kako? Seveda, na glas bi morala postati Sonja pozorna takoj, že prvi dan. Pozneje se vtič srečanja zabriše. A ona takrat ni ničesar opazila.

"Kaj ni vse to morda zato, ker jaz, čeprav se strašno bojam, da bi me spoznali, vendar nisem popolnoma pošten s seboj, vendar strašno želim nekako se prepričati, da sem prav isti, kot sem bil?" se je spraševal ranjenec v težkih urah razmišljanja.

Večer je. Luč še ni pričgana. Mrak leže iz kotov. Kdo je danes dežurni? No, seveda, zdaj se mora priti Sonja.

In ona spet hodi med posteljami, suha, temnolasta. Hoja je podobna hoji Marije. Posebno hoja — tiha, previdna. Tako je hodila Marija, dokler je bila v oddelkih bolnišnice — takoj kot je opazil, ko je prišel prvič po njo na delo.

Sonja je že tu. Stoji poleg in podaja termometer. Cisto tiho reče: "Treba obvestiti Marijo, Gris."

V trenutku se je postela pod njim zazibal kot na ladji. S težavo je zanjel v pljuči zrak. Zdaj mora nekaj narediti, če ne, je vse izgubljeno. "Kako, sestra? Ali ste nekaj rekli?"

"Dobro si slišal, Gris, ne prevarjaj se, prosim."

"Ampak jaz se sploh ne imenujem Grigorij, sestra, vi vendar veste."

"No, seveda, Andrej Grigorjevič Korobin," pravi Sonja posmehljivo. Potem se prav bližu, blizu skloni k njemu.

"Ne smeš tako, Grigorij, ni lepo."

"Pustite me, sestra. Ali ste znoreli ali kaj?"

Sonja zmigne z rameni in odide. A Grigorij razume, da je vse propadlo. Ni se dela preselite. Vse ve, kot da se je pogovarjala z njim v dolgih nočnih brez spanja. Torej še premalo je bilo muk, in zdaj, ko je najhujše že premagano, že za njim, se pojavi takale Sonja Kozlova. In z eno besedo prečrta vse trpljenje in napore in s svojo krhko malo pestjo podira s težavo zgrajeno steno in lomi v tednih in tednih trpljenja izkovan želenzo rešetko. Dejansko je zdaj neumno upirat se, saj ona ne sumi, temveč ve. Mogoče bi se enostavno pogovoril z njo, ji vse povedal, kot tovarišu, jo prosil, da bi molčala, da bi mu pomagala, da bi se naprej mogel ostati Korobin?

Vendar, ali bo hotel? Zenske so čudno trmasti in hočejo biti vedno pametnejši od mož. In pa, ali ga bo razumila? In kako naj govoriti z znancem, konec concev le z znanim človekom, o najskrvinjnih svojih mislih in čustvih?

Ne, to se mu je le dozdevalo.

In spet je ona dežurna. Grigori...

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNI JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET CLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (izvenči Chicago) in Kanado \$8.00 na leto; \$4.00 za pol leta; \$2.00 za četrti leta; za Chicago in Cook Co., \$9.50 za celo leto; \$4.75 za pol leta; za inozemstvo \$11.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 SOUTH LAWNDALE AVENUE

CHICAGO 23, ILLINOIS

gorij je jezen in razdražen. Sonja govoriti mirno: "Prej sem te zelo spoštovala, Grigorij, a zdaj vidim, da ni bilo vredno. Majhen človek si."

☆ ☆ ☆

Voroncov je z velikimi koraki hodil po kabinetu, čakaje, da bo telefon pozvonil. Luč pod zelenim senčnikom je slabo osvetljena sobo.

Grigorij je torej, najverjetnejje živ — moral bi se veseliti, moral bi čutiti globoko, iskreno veselje tako za Grigorij kot za Marijo. Tako bi to čutil vsak pošten človek. A on ni mogel najti v sebi tega veselja. Trajalo je le sekundo, ko se je razveselil te nepricakovane vesti, potem je vse izginilo in zamanje klical veselje nazaj. Zamanje se je trudil zanetiti ga v sebi.

"Podel človek sem," je ponavljal s stisnjennimi zobmi, a tudi to ni pomagalo. "Spet te izgubljam," je rekel glasno, tako da se je sam prestrahlil in se ozrl. A vrata so bila zaprta, ob tem času tu ni bilo nikogar.

Da, zmanje se je trudil mislit na kaj drugega — moral je misliti le na eno stvar: znova bo izgubil Marijo. Tako se že drugič v življenju postavlja med njiju Grigorij in ona bo šla za Grigorijem. Spet so se odprele stare rane, ki so se zdele že po malem zacetljene in zdravje, in iz njih je znova pričela teči gorka kri. Marija, slušateljica medicinskih kurzov, svetljola Marija, ki jo je opazil takoj prvi dan, in malo dni je preslo, ko si je moral reči, da je zaljubljen vanjo. Ne, takrat ni ona nicesar opazila — razdalja, ki je bila med lektorjem in slušateljicami, ji je bila zadostno poročno, da med njima takšna čustva nimajo prostora. Ah, kako težko mu je bilo ob njej, z njenimi prozornimi očmi, ki so mu pozorno gledale v oči, ne da bi videlo v njem moškega, temveč le zdravnika — specialista. Potem je Marija odšla v Brezovko na svoje prvo delo. Kolokrat se je pripravljal odpeljati se tja, povedati ji. Napisal je kratko pismo. Odgovorila je. Skrbno je iskal v pismu česa drugega, razen običajnega prijateljskega spoštovanja. Pisala je nekolikokrat, kar tako, pismo, zmagali in potem poizvedovali, kako smo se zadržali tukaj.

Mile Klopčič se je oglasil. Poslal je obsežno pismo uredniku in eno Jakobu Zupanu, mnogo fotografij in pa prošnjo, da naj mu pošljemo tiste letnike našega kolodarja, ki so mu bili tam med vojno uničeni. Pravi, da ga zelo veseli, ker smo bili med vojno — v borbi, ki se je ideološko izvršila v Jugoslaviji — na pravi poti. Trpeli so mnogo, zmagali in potem poizvedovali, kako smo se zadržali tukaj.

John Olip in soprona Rose sta se preselila iz Clarendon Hills naselbine blizu Chicaga) v Hollywood v Californiji. Istega dne predno sta odšla sta obiskala naš urad in John je ob tej priliki obnovil našočno ter spremenil naslov — iz Illinoisa v deželo sonca. Dom tu je prodal in si tam kupil novega. Upamo, da bosta v njemu oba čimbolj srečna in da se bosta tu pa tam spomnita na nas, ki smo še privezani na življenje v našem "vetrovnem mestu".

Potem se je pojavil Grigorij — in vse je propadlo. Grigorija poznal preje, srečaval se je z njim, ali mu je moglo priti na misel, da mu bo stopil ta svetlosti inženir na pot, da bo prav on dobil smehljaj, ki se ga njenemu, Voroncovu, niti enkrat ni posrečilo dobiti, in besede ljubnosti, in ljubezen Marije? Zajak ravno Grigorij, a ne on?

Prijateljstvo, ah, to prijateljstvo, resnično in iskreno in pri tem nekako nenaravno. Ko sta ga že kot zakonka obiskala ali ju je obiskal on, je Marija vselej dobila rahlo malomaren glas. Malomaren? Morda le materinski. Ta ostra bolečina, ki jo je začutil tedaj, se mu je počasi spremenila v ugašajočo žalost, v navado, ki je podobna brazgotini.

Potem je Grigorij odšel na fronto in razmerje Marije do Voroncova se je spremeno. Postal ji je potreben. (Dalje prihodnjici.)

PRIDITE NA PRIHODNJO SEJO KLUBA ŠT. 1 JSZ

Chicago, Ill. — Ta petek, dne 27. junija, bo redna seja kluba Št. 1 JSZ. Vršila se bo v običajnem prostoru, v SDC, 2301 S. Lawndale Ave.

Pridite vsi. — P. O.

Ako verujete v poslanstvo, ki ga vrši "Proletarec", pomagajte mu v pridobivanju naročnikov in zbirajte prispevke v njegov tiskovni sklad!

Poslušajte

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko radio uro v Chicagu od 9. do 10. ure dopoldne, postaja WGES, 1360 kilocycles. Vodi jo George Marchan.

Imamo sicer mnogo podpornikov, a jih je še premalo.

Joško Owen se večkrat oglasi v listu z apelom za več sodelovanja. Enako "večni popotnik" Anton Janković iz Cleveland. V eni prejšnjih številka tega lista je priporočal, da Družinski kolodar mora v prihodnji iziti pred božičem. Jaz njevog predlog podpiram.

Ako bi prejeli Družinski kolodar pred 15. dec., bi jih prideli laglje mnogo več izvodov kot pa če jih dobimo šele v januarju ali celo pozneje. In marsikdo bi kupil kolodar in ga podaril sorodniku ali prijatelju za božično darilo.

Vem, da bo tukaj povedal urednik svoje. (Op. u.—So bili povedani in so lahko vsakemu znani. Samo še vedno v "vojni" razmerah. Upajmo, da bo vodoč teh ovir konec.)

Ako je upravnik Proletarca nemogoče dostaviti Družinski kolodar najpozneje do 20. decembra je najboljše da ne izide. Ako pa ga tiskat ob pravem času, ga bomo brez težav prodali. In s tem bomo pomagali tudi Proletarcu iz finančnih zadreg.

Dobiti listu novega naročnika — v tem so tudi težave. Poseljno v naši sloviti "zlati" državi je to težko delo. Naši ljudje so raztezeni sirom Kalifornije in nikjer ne žive kompaktno, razen v par manjših krajih ter morda na Kranjskem hribčku v San Franciscu.

A tudi v slednjem naselbini je naročnikov na ta listu jako malo. Naročnike se bi sicer dobiti — namreč nekaj. Tisti, ki se ga bivajo v onih letih morda naročniki, so sedaj že v letih.

Oglasil se je tudi Andrej Krivina iz Girarda, O., in Anton Gorenz, Springfield, Ill.

Sporedilo naročnikom v Chicago.

— Mnogim je naročnina potekla. V uradu nam zastran drugega dela manjka časa, da jih bi obiskali. Poslali pa smo vsem obvestila. In ako pride naročnino obnoviti osebno, mora zvečer, ko ne bo nikogar v uradu, izročiti jo upravitelju družabnega kluba Arleyev Božičniku. On bo vam, v korist Proletarca, to usluži z veseljem storil.

Ste se že odločili, vsi, da dobimo letos Proletarcu vsak leta enega novega naročnika? To bo pomnilo krog čitateljev in pa zvišalo dohodke.

☆ ☆ ☆

Novic iz Cleveland. — Moj prijatelj iz Clevelandu še vedno prejema A. D. Tudi jaz sem prečital nekaj njenih izvodov ali števil.

Zadnjih 40 let sem delal za delavsko stranko in podpiral vse druge napredne aktivnosti. Namreč kolikor je bilo v moji moći. Ko pa človek čita A. D. uvidi: "Vse moje delo je nadzadnjaško, kakor vseh drugih mojega preprinčanja — vse je zanči — pa to lahko take trditve razježe toliko, da se razježe in "skociš iz kože".

Omenil sem že, da je novega naročnika težko dobiti. Avlje vsemu se mi je posrečilo dobiti dva nova. To pa radi tega, ker sem imel dobrega pomočnika. Peter Benedict ter njegova soprona so bili pri nas na obisku ter se zadržali tu cel teden.

U tem času smo obiskali tudi njegove nečakinje in nečake, katere je videl ob tej priliki prvič v svojem življenju. Kako so bile vesele, ko so videle prvič svojega prijaznega strica! Joe si je naročil Proletarca zato, ker je stric (Peter Benedict) tudi njegov narodnik. In celo dekleta bi se naročile, ako bi znale čitati slovensko. (Op. u.—Bi lo bi dobro ob takih prililkah omeniti, da ima Proletarec izredno bogato angleško stran, ki je vredna same nasebi več kot pa znaša naročnina temu listu, neglede na pet strani slovenskega gra-

Nato smo obiskali Ludvika Spolyarja. S Petrom Benedictom se poznata še iz Detroita. Bil je poseta zelo vesel — tako, da je v nedeljo prišel v Oakland in se še enkrat poslovil od svojega starega prijatelja. In naročil se je na Proletarca.

Predno prisitenim piko, priporočam čitateljem, naj se enkrat prečitalo članek v Prole-

tzariku.

Poročilo Etbina Kristana drugi konvencijski SANSa

Politično in gospodarsko ozraje po vsem svetu je danes, ko se shajamo na drugi konvenciji Slovenskega ameriškega narodnega sveta, povsem drugačno od onega, v katerem smo zborovali na prvi naši konvenciji. Takrat je bilo klub vsem vojnim strahotam nekaj neizmerno zadovoljivega v dejstvu, da so zavezniške čete povsod napredovalo, da se je rdeča armada približevala jugoslovenskim mejam in da ni moglo biti nobenega dvoma več o končnem porazu fašističnih sil in njihovih satelitov. Zavezniško sodelovanje je bilo vzorno na bojniščih kakor tudi v diplomatskih odnosa. Up, da ostane tako ne le do konca vojne, ampak da se s krvjo krščena sloga v miru se bolj utrdi in se uresicijo srčne želje človeštva, za kar je bilo videti dano poročstvo v sklepih "velike trojice", v izjavah vodilnih činiteljev zavezniških narodov, v resnem naglašanju potrebe svetovne enotnosti, se je zdel takoj opravičen, da je bilo slišati kaj malo skeptičnih glasov. Res je sicer, da je tudi takrat reakcija iztegovala svoje kremlje in da je gotovo dobro znano časopisje potvarjalo resnico in se trudilo zanetiti razdro med zavezniški. Temu se kajpada ni bilo čuditi, kajti novi svet, ki naj bi prinesel svobodo vsem narodom in enakopravnost vsem ljudem, ne bi mogel zadovoljiti ekonomskih imperialistov, katerim so veliki, večji in še večji profiti edina skrb. Toda začelo se je v tistih še ne tako davnih časih, da napreduje s padanjem fašizma svet skoraj na celi črti in se ni treba preveč ozirati na ljudi, ki ne znajo čitati ure, pa se smatrajo za take velikane, da bodo preobrnili vse zakone razvoja in s tem spomnjeno napredka. Ko je bil potem pri jesenskih volitvah Roosevelt ponovno izvoljen za predsednika, se je zdeclo, da je ves optimizem definitivno potrjen.

Roosevelt je sicer zagovarjal tako zvano svobodno podjetništvo, ki dejanski ni svobodno, vendar pa so sanj glasovali tudi volilci, ki ne verjamajo, da jamči tak sistem najbolje enakopravnost, brez katere je demokracija prazna beseda. Tako so ravnali zato, ker ni z nobenim dejanjem pokazal, da se kdaj namerava vtikati v notranje zadeve drugih držav, dokler ne zavzemo vplivati na zunanje odnose, ki je postanejo nevarne za svetovni mir kot je bilo s fašizmom. S tem volumnim rezultatom se je zdele, da je zagotovljena izpolnitvene vseh obljub glede na bodoči mir in povojne odnose med demokratičnimi deželami, zlasti pa še med onimi, ki so v teku vojne skupno prelivali križe atlantskega charterja in poznejših slovenskih izjav vodilnih zavezniških glav.

Toda v knjigi usode, kakor bi reknel mohamedanc, je bilo zapisano drugače. Franklin Delano Roosevelt ni doživel zmage nad fašizmom, za katero je bil vložil vse svoje sile in jo začel pripravljati že v času, ko je izolacijonizem v tej deželi na vse dogodkov, ki so bili tako rekoč

grlo kričal, da naj Zedinjene države ostanejo neutralne, kar bi pomenilo, da naj bi podprle načiščno Nemčijo in fašistično osišče ter dale hitlerizmu signal za odprt pot. Lahko se pravi, da je naporom za poraz fašistične posasti žrtvoval svoje življenje, kajti če bi bil bolj misil na samega sebe, na svoje zdravje in v svoj mir kot na svoj ideal in mir vsega sveta, je zelo verjetno, da mu ne bi bilo treba leči v prezgodnjem grob. Naj se ta in oni ne strinja do pike z vsako njegovo besedo in v vsakim njegovim dejanjem — saj absolutne popolnosti še ni bilo v nobenimi odibjali. Tako n. pr. je dr. Potočnjak, ko je prišel v Ameriko, izval veliko ogroženost z oklicem izdanim preden se je sploh s kom posvetoval, v katerem je bilo med drugim rečeno: "Bijeli car ratuje za vašo slobodo." Njihov evangelij je bil kriška deklaracija, pri kateri smo imeli jugoslovenski narodi nobene besede. In eden njihovih prvakov je dejal, da je treba idejo te deklaracije narediti vladiti. Večina ljudstva se je želela udejstvovati, pa se pod takimi pogoji ni mogla. Avstrijancov je bilo med Slovenci prav malo, med Srbi nič, med Hrvati nekaj več, toda ne toliko, da bi njihove večinoma komične demonstracije kaj zaledje. To je bilo torej dobro in treba je bilo le razumeti, kaj masa misli in ji to povedati na razumljiv način. Leta 1918 je v "Proletarju" izšel članek o jugoslovenski republiki in odmeval tak, da je slovensko na predno ljudstvo zahtevalo organizacijo. Tako je nastalo Slovensko republičansko združenje (SRZ) na podlagi "Čikaske izjave", katero je izdelal odbor zastopnikov raznih organizacij. Kmalu se je to prelevilo v "Jugoslovansko republičansko združenje (JRZ)", ko so pristopili srbski socialisti, večje število Hrvatov in nekoliko Macedoncev. Zanimanje se je zbudilo tudi ponekod med Bolgari. Iz skromnega začetka se je razvilo resnico masno gibanje, kakršnega Slovenci v tej deželi še nikdar prej niso znali. Izdajala se je revija v angleškem jeziku, ki pač ni prinašala nobenih dohodkov, ampak je zbudila med mnogimi ameriškimi krogri zanimanje za jugoslovensko vprašanje. Nobene sobote ali nedelje ni bilo, da se ne bi kje vršili veliki shodi. Delo se je še potenčiralo, ko je prišel primorski problem na dnevni red. Delegacija združenja je bila v zvezi s tem vprašanjem zasišljana v sedanem odseku za zunanje zadeve, kateremu je predložila nemški vloga od samih fašistov. Lepo število ameriških Slovencev je odšlo v Španijo in se pridružilo mednarodni brigadi. Le nazadnjaki so podplaščem vere blatlji pravilno izvoljeno republikansko vlado, dasi se sicer vedno sklicujejo na načelo legalizma. Vera v Ligo narodov je pa se bolj pesala in z njo tudi upanje, da se bodo veliki državniki spremetovali. Kajti če niso razumeli, da je španska žaločna tragedija vse svetovne demokracije, kaj naj bi se že zgodilo, da bi spregledali?

Zgodilo se je, da je Hitler poslavši Avstrijo v fašistično vrečo — in bilo je vse prav. Potem je zahteval Krkonoše in monaško infamno kupčijo, ki je izvala silno ogroženje, obenem pa tudi ozdravila optimiste, ki so bili verjeli, da tako izdajstvo neviških mestih ni mogoče.

Aktivnost organizacije je dobila tak razmah, da je neki italijanski list v New Yorku pozval vladu v Washingtonu, da naj preisce, od koder prejemajo Slovenci "milijone", brez katerih ne bi mogli voditi take obsežne propagande. V resnicu so vsi dohodki Združenja dosegli nekaj čez 60 tisoč dolarjev iz prostovoljnih prispevkov, kar je v tedanjih razmerah bila velika vso. Iz tega se je vzdrževal urad, izdajala revija, brošure, letaki, zemljevid, pokrivali stroški agitacije, delo nekaj podporne organizacijam v staro domovini in ostalo je še nekaj tisočakov, katere je sedaj dobil SANS.

Kako je bila ustanovljena "Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev" in kako so bile dosegene pogodbe z Italijo in Avstrijo na škodo Jugoslavije, je danes zgodovina. Republičansko združenje takrat ni doseglo svojih ciljev kakor jih niso dosegli

grlo kričal, da naj Zedinjene države ostanejo neutralne, kar bi pomenilo, da naj bi podprle načiščno Nemčijo in fašistično osišče ter dale hitlerizmu signal za odprt pot. Lahko se pravi, da je naporom za poraz fašistične posasti žrtvoval svoje življenje, kajti če bi bil bolj misil na samega sebe, na svoje zdravje in v svoj mir kot na svoj ideal in mir vsega sveta, je zelo verjetno, da mu ne bi bilo treba leči v prezgodnjem grob. Naj se ta in oni ne strinja do pike z vsako njegovo besedo in v vsakim njegovim dejanjem — saj absolutne popolnosti še ni bilo v nobenimi odibjali. Tako n. pr. je dr. Potočnjak, ko je prišel v Ameriko, izval veliko ogroženost z oklicem izdanim preden se je sploh s kom posvetoval, v katerem je bilo med drugim rečeno: "Bijeli car ratuje za vašo slobodo." Njihov evangelij je bil kriška deklaracija, pri kateri smo imeli jugoslovenski narodi nobene besede. In eden njihovih prvakov je dejal, da je treba idejo te deklaracije narediti vladiti. Večina ljudstva se je želela udejstvovati, pa se pod takimi pogoji ni mogla. Avstrijancov je bilo med Slovenci prav malo, med Srbi nič, med Hrvati nekaj več, toda ne toliko, da bi njihove večinoma komične demonstracije kaj zaledje. To je bilo torej dobro in treba je bilo le razumeti, kaj masa misli in ji to povedati na razumljiv način. Leta 1918 je v "Proletarju" izšel članek o jugoslovenski republiki in odmeval tak, da je slovensko na predno ljudstvo zahtevalo organizacijo. Tako je nastalo Slovensko republičansko združenje (SRZ) na podlagi "Čikaske izjave", katero je izdelal odbor zastopnikov raznih organizacij. Kmalu se je to prelevilo v "Jugoslovansko republičansko združenje (JRZ)", ko so pristopili srbski socialisti, večje število Hrvatov in nekoliko Macedoncev. Zanimanje se je zbudilo tudi ponekod med Bolgari. Iz skromnega začetka se je razvilo resnico masno gibanje, kakršnega Slovenci v tej deželi še nikdar prej niso znali. Izdajala se je revija v angleškem jeziku, ki pač ni prinašala nobenih dohodkov, ampak je zbudila med mnogimi ameriškimi krogri zanimanje za jugoslovensko vprašanje. Nobene sobote ali nedelje ni bilo, da se ne bi kje vršili veliki shodi. Delo se je še potenčiralo, ko je prišel primorski problem na dnevni red. Delegacija združenja je bila v zvezi s tem vprašanjem zasišljana v sedanem odseku za zunanje zadeve, kateremu je predložila nemški vloga od samih fašistov. Lepo število ameriških Slovencev je odšlo v Španijo in se pridružilo mednarodni brigadi. Le nazadnjaki so podplaščem vere blatlji pravilno izvoljeno republikansko vlado, dasi se sicer vedno sklicujejo na načelo legalizma. Vera v Ligo narodov je pa se bolj pesala in z njo tudi upanje, da se bodo veliki državniki spremetovali. Kajti če niso razumeli, da je španska žaločna tragedija vse svetovne demokracije, kaj naj bi se že zgodilo, da bi spregledali?

Zgodilo se je, da je Hitler poslavši Avstrijo v fašistično vrečo — in bilo je vse prav. Potem je zahteval Krkonoše in monaško infamno kupčijo, ki je izvala silno ogroženje, obenem pa tudi ozdravila optimiste, ki so bili verjeli, da tako izdajstvo neviških mestih ni mogoče.

Aktivnost organizacije je dobila tak razmah, da je neki italijanski list v New Yorku pozval vladu v Washingtonu, da naj preisce, od koder prejemajo Slovenci "milijone", brez katerih ne bi mogli voditi take obsežne propagande. V resnicu so vsi dohodki Združenja dosegli nekaj čez 60 tisoč dolarjev iz prostovoljnih prispevkov, kar je v tedanjih razmerah bila velika vso. Iz tega se je vzdrževal urad, izdajala revija, brošure, letaki, zemljevid, pokrivali stroški agitacije, delo nekaj podporne organizacijam v staro domovini in ostalo je še nekaj tisočakov, katere je sedaj dobil SANS.

Kako je bila ustanovljena "Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev" in kako so bile dosegene pogodbe z Italijo in Avstrijo na škodo Jugoslavije, je danes zgodovina. Republičansko združenje takrat ni doseglo svojih ciljev kakor jih niso dosegli

skrajnosti. Tu pa ne pridejo v poštev samo ona živila, ki vsebujejo sladkor, ampak tudi ona, v katerih je škrob (kruh, krompir, testenine).

Pri prekomernem debelenju, ledvičnih bolezni in bolezni sreca zmanjšajmo v hrani količino soli. Ni dovolj, da se hrana čim manj soli, ampak izločiti se morajo iz hrane vsa ona živila, ki so konzervirana s soljo (ravne ribe, suho meso, kislo zelje, klobase, kiske kumare). V težjih primerih je bolje, da bolnik tuži kruha ne uživa.

Pri vedenici, boleznih sreca in jeter zmanjšajmo količino vode. Bolnik naj torej ne uživa sadja, sočivja in jedi, ki povzročajo živo. Priporočati pa je razne kremle, žolice in podobno.

Dietična hrana, ki naj vsebuje čim več vitaminov, naj obstoji kolikor mogoče iz sadja, zelenjave, paradižnikov, špinaca, korenja. Ker so vitaminii občutljivi za temperaturo, naj tak bolnik uživa kar največ surove hrane. Bogato na vitaminih je tudi surovo maslo, jajca, ribje olje.

Dieti za bolnike na želodcu. Želodec takega bolnika ne sme izkoristiti sladkorja, ki ga dobi s hrano, je treba v prehrani izločiti vsa jedila, ki vsebujejo sladkor in škrob. Skodljive so vse juhe, prikuhe in omake, v katerih je moka. Izločimo torej vse testenine, riž, krompir, konstant in vse močnate jedi, nadalje mleko, med, pivo, mošt. Dovoljeno pa so: kava, čaj brez sladkorja, vse čiste juhe brez zakuhne, vse vrste mesa, riba. Zelenjave: solata, špinaca, ohrov, karfijola, paradižniki, vse zabeljeno z oljem ali s kislo smetano. Od sadja naj uživa tak bolnik le jabolka, marelice in višnje in še to v manjši meri.

Milka Martelanc.

Mladina - njene aktivnosti v SNASu in drugje

Vsako gibanje potrebuje načrta — potrebuje sodelovanja mladine.

Tega se zaveda tudi Slovenski ameriški narodni svet, ki je na svoji drugi redni konvenciji dne 30. in 31. maja v Clevelandu, O., sprejel o tem sledenje:

MLADINA

Za vsako napredno, demokratično gibanje ima sodelovanje mladine neprecenljivo važnost, ne le da vzgoje in izvježbajo moči, kilahko nadomestijo starejše, iz katerih koli razlogov odstopajoče funkcionarje, ampak pred vsem zato, ker so sodelovali v sestavu srečanja.

Pri jedeh, ki vsebujejo dosti beljakovin, maščob in ogljikovih hidratorje je treba paziti, da jih dajemo bolnemu človeku bolesni v manjših bodisi v večjih množinah kot pa je to sicer potrebno pri prehrani zdravega človeka. Večkrat je tudi potreben dati takšno hrano, v kateri je enega ali drugega hraniva več v tretjega manj, vendar pa vedno tako, da se bodo v Londonu in Parizu zdramili, preden bo prepozno, medtem pa se je v Ameriki organiziral nemški Bund s svastikami, fašističnim pozdravom in s temi zakotnimi posli. Pojavile so se pri tudi domače organizacije, ki sicer niso rabile fašističnega imena, pa so po vsem svojem ravnanju bili do kosti fašistični.

Francova revolta v Španiji ni mogla preslepi tistih Slovencev, ki so imeli odprt oči. Razumeli so, da je to prva vojna fašizma proti demokraciji in da ga ima človek, zato naj pazi, da ga tudi obdrži. Če pa že oboli, potem je poleg vse druge nege neobhodno potrebna tudi pravilna prehrana, ker ona nas vodi do ozdravljenja.

Pri dietično hrano si ne mali posebnih receptov za jedilne, marveč kuhamo običajna jedila, ki pa so izpremenjena po potrebah obolelega organizma. Včasih smo misili, da ima dietična hrana samo namen, olajšati delo prebavnih organov, toda danes je znano, da je naloga dietične hrane ta, da nudi bolniku hrano, ki odgovarja njegovemu obolelu telesu.

Pri jedeh, ki vsebujejo dosti beljakovin, maščob in ogljikovih hidratorje je treba paziti, da jih dajemo bolnemu človeku bolesni v manjših bodisi v večjih množinah kot pa je to sicer potrebno pri prehrani zdravega človeka. Večkrat je tudi potreben dati takšno hrano, v kateri je enega ali drugega hraniva več v tretjega manj, vendar pa vedno tako, da se obdrži hrana svojo hranilno vrednost. Da pripravljamo dietično hrano pravilno, je torej potreben, da poznamo hranilno vrednost posameznih hranil.

SANS je po možnosti skušal obuditi zanimanje mladine za cilje staršev, ni pa mogel posvetiti dovolj truda tem problemom, ker so bili njegovi aktivni člani ves čas preobloženi z nujnimi deli in ker je v dobi vojne vse mlado, ki je bilo sposobno, služilo v tem ali onem delu obroženih sil strica Sama.

Vendar pa se je tudi v teh časih lahko opazilo naraščajoče zanimanje mladinskih krogov za domovino staršev, za njihovo delo, za njihove brige in cilje.

Več kot kdaj prej je bilo pojavljeno v počasne knjigah,

z zemljevidih in zgodovinskih podatkih in po vsem, kar je v več zvezzi s preteklostjo in bodočim.

Pripravljamo dietično hrano pravilno uporabljati vse razne začimbe, ki dajo jedi prijeten okus.

Imamo diete, ki morejo vsebovati več ogljikovih hidratorjev,

druge male beljakovin, rastlini ali soli in tečinko, pa zopet diete, ki morajo biti bogate na vitamini in mineralnih snoveh.

Vsaka od teh pa zahteva svoj poseben način pripravljanja.

Bolnik, ki ne sme dobivati v svoji hrani beljakovin, naj uživa čim več ogljikovih hidratorjev (testenine, sadje, zelenjava, kompoti itd.). S to dieto se zdravijo predvsem oni, ki imajo bolna jetra, ledvice ali ki bolejajo na poapnenju žil.

Pri dietični prehrani se močno varujemo mernih beljakovin, saj je celo zdravim ljudem priporočati zmernost pri uživanju mesne hrane.

Pri boleznih jeter in žolčnika odreja zdravnik strogo omejuje maščob, priporoča pa uživanje riža in zdroba. Seveda se bolnik s tako hrano le težko zadovolji, ker slabu zabeljeno hrano ne izgubi samo na okusu,

ampak tudi na tečnosti.

</div

Business Unites - Labor Splits

Millions of union members are mystified by the sudden attack made upon them by Congress. They can't understand why such drastic action should have been taken in a period of comparative industrial tranquility.

"What happened?" they are asking each other.

That question is answered by the May 13 issue of the Congressional Quarterly, which reveals the staggering extent of the campaign against labor by organized business, headed by the National Association of Manufacturers and the United States Chamber of Commerce.

This campaign didn't start suddenly. It has been going on for 10 years. It began in 1937 and it continued quietly and effectively through the succeeding years while organized labor, oblivious to the danger, expended its efforts in bitter internal strife.

Business united to fight labor. Labor divided to fight itself.

Some idea of the amount of money business is spending can be obtained from the fact that it is costing the American Federation of Labor \$1,500,000 to carry an advertising campaign in 110 daily newspapers.

The NAM alone is carrying on a similar campaign in 287 daily newspapers. It is spending probably around \$4,000,000 for this phase of its activities. But besides that it is sending propaganda to 5,500 weekly newspapers and to broadcasters for 839 radio stations. Regular broadcasts are carried on 113 radio stations.

Beyond that, the NAM circularizes 40,000 leaders of women's clubs, 40,000 educators, 20,000 clergymen and 20,000 farm leaders, according to the Congressional Quarterly.

Supplementing this river of propaganda, the national Chamber of Commerce is busy working on legislative questions through its 2,713 local chambers and trade associations.

Through six regional directors it organizes "committees on national affairs, in every state to follow up the propaganda of the NAM and to bring pressure on local congressmen and senators.

And of course the theme for the local committees is supplied by constant communications from the national chamber.

After 10 years of this work, accelerated by campaign help for friendly candidates, it is not surprising that business finally passed the labor bills in which it has invested countless millions of dollars.

The same money spent to improve labor relations would have accomplished better results more quickly. It would have brought industrial peace. Instead, business bought industrial discord.

Business speaks in America today with a single, thunderous voice. Labor replies with many conflicting voices.

When labor... but you know the answer. Say it yourself! The International Teamster.

INSTEAD OF ABUNDANCE AT HOME WE GOT PANICS AND DEPRESSIONS

By RAYMOND HOFSE

Those spellbinders of capitalism who, a generation ago, frightened the little Americans away from the Socialists by rightly declaring that Socialism is an international movement, but wrongly asserting that the workers' international advocates by the early Socialists of all countries was against the best interests of the American people, should now be asked to explain!

For, like it or not, this nation is being drawn into an international set-up which, despite—or rather because of—the many victories of phony nationalists over Socialism, is bitter in the mouths of the "victors" and destructive of the comfort and security of those little Americans who permitted themselves to be fooled by senseless nationalistic jargon.

The world cooperative commonwealth that Socialists advocated has been sidetracked. But internationalism is going forward, brothers. It's the exploiters' brand—and pow do you like it?

One doesn't need a college degree to see that the people of Greece and Turkey, of Italy and Iran and of defeated Germany are helping to decide the actions of these United States. Foreigners are now determining what our industries shall produce and how our taxes shall be spent and how much freedom common-run Americans shall have.

The decision is not being made in the spirit of brotherhood, as it would have been if the workers of the world would have accepted the Socialist brand of internationalism. On the contrary, it is being forced upon us by the fear that, unless rich America does some sharing of its wealth and power, capitalism will lose everything.

The kind of internationalism we are getting now is the result of playing to its logical end the game of production for profit and human exploitation at home and commercial rivalry around the world.

Those blatant orators of a generation ago who told the world that America could stand alone have brought us to a pretty pass, haven't they? Those victories over Socialism of former years, what are they worth today? And what will they mean to us tomorrow?

The future that capitalism offers is taking form. Millions for foreign enterprises means that the workers of this nation must be forced to produce more, for less; we can't give it away and have it too! Labor control legislation already enacted must be only the beginning of a program of absolute class control!

Many an editorial writer, trying to tell unions not to ask for raises, should have read Plutarch, who said about 1800 years ago: "It is a difficult task to make speeches to the belly, which has no ears."

And the Bible (Proverbs xi, 25) says: "The liberal soul shall be made fat."

Obviously we don't go back to those old writings often enough.

PROLETAREC

THE MARCH OF LABOR

PROFITS OR NO POTATOES

Americans who vote for Socialism have a right to complain about the fact that thousands of tons of potatoes were destroyed the other day in Alabama because the market was glutted. But others had better not talk too much about the incident.

The fact is that destruction of food at a time when millions of people are in need is a normal process of an economy that functions primarily for private profit and without an overall plan.

There is no difference between a Department of Agriculture order to destroy spuds in 1947 and a New Deal order to plow under cotton and destroy pigs in 1933.

We may as well recognize that wealth is not produced for the people's welfare. Moreover, nobody in particular is to blame when people fear abundance or when workers become jobless and broke after producing more than owners can sell.

That, we say, is the fault of the system—and of the people who vote to continue such a system as we now have. If we don't like it we'd better get together and set up a new economy under which production will be planned for the general good.—Reading Labor Advocate.

LOOKING AHEAD

By Len De Caux

Some of the founding fathers of this republic were very fearful of what might result from allowing the common people to vote.

They reasoned that the poor and underprivileged were in such a vast majority that they would run the country, under any democratic setup, to the disadvantage of the rich and privileged.

But, judging from the record of the present Congress, they need not have worried.

The great majority of American families have annual incomes of less than \$2,000, and about half have less than \$2,000.

Federal Reserve Board figures for 1946 show 20 per cent of all families with incomes under \$1,000 a year; 47.7 per cent under \$2,000; 70.3 per cent under \$3,000; 85.8 per cent under \$4,000, and 92.6 per cent with less than \$5,000.

One might expect that politicians elected by majority vote would fall over themselves trying to serve the interests of the low-income majority of the population.

But that's not what has happened in this Congress.

The tax bill passed by Congress is heavily weighted in favor of the rich minority.

It would add \$37,430 to the take-home pay of an individual with a \$300,000 income. It offers average tax savings of only \$37.52 to 28 million taxpayers with incomes of less than \$2,000; while the two million with more than \$5,000 get tax relief averaging \$742.

Under this bill, millionaires pay only 8.8 per cent taxes than in 1939, while persons with incomes of \$3,000 must pay \$3,700 per cent more in taxes.

Still less concern for the welfare of low-income Americans was shown by the top-heavy majorities which passed the Taft-Hartley bill.

This measure is a masterpiece of legalistic confusion, designed to upset nearly all existing collective bargaining procedures.

Nearly every sentence in its 73

The Shape of Things

(From THE NATION)

The report of the Compton commission on Universal Training has brought this country face to face with the realities of atomic war. According to the report, the first day's attack might well obliterate our 12 major cities, eliminate most of our productive facilities, and throw our transportation and communications systems into chaos. Possibilities of intercepting this initial attack were considered to be slight. The only hope of emerging "victorious" rested upon a national population trained to meet the emergency and rapidly to mount a counter-offensive. It may be useful to project the lines of present political conflict into the future and face the logic of cataclysmic war to which they point. Certainly, we can take little comfort from the labors of the United Nations Atomic Energy Commission which arrived at a new stalemate. It is clearly suicidal to abandon such efforts toward international agreement on a control system. But time is running out; as David Lilienthal's speech to the commission last week indicated. Stressing once more the necessity of an Atomic Development Authority with sovereign powers, Lilienthal emphasized that the United States would continue research in the field of atomic energy and keep up the manufacture of bombs until agreement was reached. His remarks underline the fact that the alternative to a United Nations system of security are competing national security systems based on the assumption that war will come.

But are we doing all that is possible to make such a war unlikely? Wars are not deliberately chosen by nations. They grow out of deteriorating political and economic situations and out of the fears, suspicions, and human misery these situations breed. The structure of the United Nations is evidence of this truth. Many of its functions are related to the rebuilding of the world economy. But the U.N.'s various agencies are powerless unless they have the full support of the one power of paramount economic strength and resources. The efforts of the United States so far, magnanimous in the emergency activities of UNRRA, have been faltering and equivocal in the job of reconstruction. The outside world is going bankrupt, its dollar stocks are being rapidly exhausted, its imports are threatened with blockade, political chaos is succeeding economic chaos. Quite apart from the imminent threat to our own economy of a bankrupt world, Europe and Asia in prolonged economic misery will inevitably become the breeding ground for that war the Compton commission asks us to prepare for. If we are going to come to our senses we had better come quickly—and that goes for our President, our State Department, and, most of all, our Congress. Perhaps Secretary Marshall's Harvard address indicates a broader wisdom in high places than has previously been demonstrated. The Secretary said: "It is logical that the United States should do whatever it is able to do to assist, in the return of normal economic health in the world, without which there can be no political stability and no assured peace." Whatever we do, it should be done soon and on a scale vastly larger than any suggested by our previous efforts.

Alterations in the social and economic structure of post-war Yugoslavia included changes in the role and character of the banks which are now no longer profit making enterprises for state or private capital.

Today, banks are important economic and financial organs, existing and working in the interest of the entire national economy, and performing their tasks in accordance with the common interests of the economy alongside the economic and financial credit plan of the state. Their principal functions are as instruments of planned organization, handling the entire financial transactions of the country and accumulating free capital in order to redistribute it according to the needs of production and other branches of the state economy.

In carrying out these fundamental functions, banks are enabled to provide evidence not only of the size and distribution of credits but also of the entire financial and economic activities of state and private enterprises.

Being in continuous financial contact with various enterprises, they are well aware of the merits and defects of the latter. Hence the government possesses every sensitive scale for registering every improvement or retrogression.

Being in possession of statistics relating to the size and distribution of credits, the banks are able to utilize them as a basis for the most effective supervision of all activities of the state economy. Granting credits to the various enterprises, on the basis of the government's credit plan, and assisting them to perform their tasks in the economy of the country, the banks are in a position to supervise their activities in general. This, developed to a higher degree in the USSR, is called "Monetary supervision."

In this way the banks are functioning as exceptionally effective organs for executing the general economic and financial lines of policy laid down by the government, and are moreover its chief statistical and supervisory agents.

The degree of success achieved during the improvement of the credit system in the post-war period may be summarized as follows:

1. The state field of activity in banking business has been increased and strengthened, primarily because of the strengthening of its field of activity in economic branches and also because private profit-making and speculative bank capital has not succeeded in complying with new democratic principles.

Thus private banks have gradually weakened and liquidated, so to speak, a negligible role in the economic life. On the contrary, alongside with the de-

Congress Should Act on 'Soil' Bill

History records great nations which became impoverished because they exhausted their soil. The United States is following that fatal path, Senator Hill of Alabama and Congressman Cannon of Missouri warned this week.

"The fundamental strength of any civilization is the fertility of the soil that supports it," Hill told a Senate committee.

"Today we are removing about twice as much plant food from our soil—through cropping erosion and leaching—as we are returning through fertilizers and soil-building crops.

"Even the richest man will soon face bankruptcy if he draws out of the bank twice as much each year as he puts into it. That's what is happening to our basic natural resource—the soil."

Cannon quoted an agricultural authority, who said:

"The topsoil from 40 acres of land is being washed away every minute down the Missouri, Ohio and Mississippi rivers.

"To begin with, we had only about 450,000,000 acres of arable land in the United States. Already, 50,000,000 acres have been totally ruined, another 50,000,000 acres is well on the way to ruination, and another 100,000,000 acres needs attention right now to save it.

"Even a large part of the Sahara Desert was fertile at one time and supported a large population."

To keep America from becoming a "Sahara Desert," a soil conservation bill has been introduced. Congress should do something about it.—Labor.

New Measures in Yugoslavia Credit System

A Report from Yugoslavia

In pre-war Yugoslavia, as in other capitalist countries, banks were institutions for the accumulation of idle capital in order to redistribute it at a profit. The latter resulted from the difference between the rate of interest paid to the lender, and that charged to the borrower.

The owners of almost all of app. 700 smaller and large banks were private shareholders. There were also a few state or semi-state institutions. Their aim was the same—the acquisition of the greatest possible profits, while the principles of their operations were similar to those of private banks.

Alterations in the social and economic structure of post-war Yugoslavia included changes in the role and character of the banks which are now no longer profit making enterprises for state or private capital. Banks were classified to work with particular branches of the economy. All these measures laid the foundation for the introduction of planned finance. The great volume credits placed at the disposal of the economy were of such an extent, only because of the existence of such a rational plan.

Two recent regulations of the federal government were introduced with the aim of adapting the form of organization of the credit system to the requirements of economic and social development. The first refers to the government's purchase of shares of the National Bank and of other big federal banks, and the other to the fusion of Industrial Bank, Bank for Handicrafts, Agricultural Bank, Postal Savings Bank and other economic banks of people's republics into a single National Bank of the Federal People's Republic of Yugoslavia. These new measures of the federal government are of the utmost importance.

The social character of the national economy tends also to direct the organization of production and distribution to comply with common national interests. It is evident that the private capital in big banks, the function and stimulus of which was to increase and bring profits to the owners, could not reconcile itself to this social character of the state economy and could not adjust itself to common national interests and aims. Occupying one of the most important positions in the national economy, the action of private capital, pursuing its own aims, would be in opposition to the general aims of economic development and would hinder the application of the economic plan. On the contrary, complete ownership by the government of the property of the national bank and of other big banks enables the state management to achieve complete coordination of their activities with the common national interests and with the development of national economy.

The social character of the national economy tends also to direct the organization of production and distribution to comply with common national interests. It is evident that the private capital in big banks, the function and stimulus of which was to increase and bring profits to the owners, could not reconcile itself to this social character of the state economy and could not adjust itself to common national interests and aims. Occupying one of the most important positions in the national economy, the action of private capital, pursuing its own aims, would be in opposition to the general aims of economic development and would hinder the application of the economic plan. On the contrary, complete ownership by the government of the property of the national bank and of other big banks, the value of which was paid in full.

Anaconda's Profits

The Anaconda Copper Mining Company reports a profit for the first quarter of 1947 which is 2,400 per cent greater than for the corresponding period of 1946.

No man of woman born, coward or brave, can shun his destiny.—Homer.